

De IKAN

Een vragenlijst voor sociale en maatschappelijke competenties (vso)

Inhoud

K	E	N
T	A	👑
L	I	S

1. Aanleiding
2. Doel van de werkgroep
3. Theoretische onderbouwing (autonomie en motivatie)
4. Aanpak
5. Visualisaties
6. De 8 categorieën
7. Wat is er gedaan?
8. Waar staan we nu?
9. Afsluiting

Aanleiding

Vanuit de sector vso kwam de opdracht om een nieuw vso-instrument te ontwikkelen waarmee de sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen inzichtelijk worden, passend bij 'cluster 2 leerlingen'

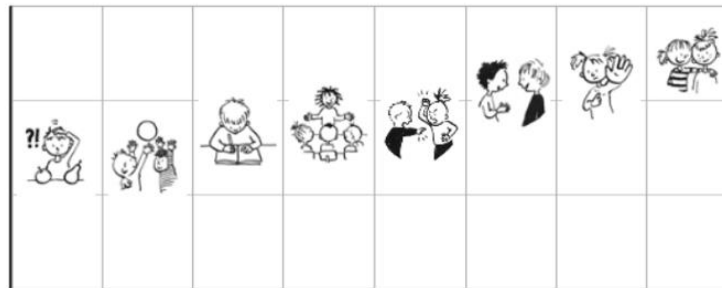
Tot 2021 werd de SCOL gebruikt. Evaluatie onderzoek (2020 en 2021) wijst uit dat de SCOL niet passend is voor vso leerlingen van Kentalis, omdat:

- Het taalgebruik niet aansluit
- Visualisaties en NGT ontbreken
- Er onvoldoende competenties in kaart gebracht worden die voor vso leerlingen van belang zijn
- Er geen leeftijdsadequate terugkoppeling plaatsvindt voor vso leerlingen
- De opbrengsten te weinig richting geven aan voor verbeteracties.
- Kentalis is door de Onderwijsinspectie aangemoedigd een eigen, doelgroep specifiek instrument te gaan ontwikkelen.

Dit lukt mij
het best

↑

Dit vind ik
het lastigst

Doel van de werkgroep

Een instrument ontwikkelen voor het vso van Kentalis dat:

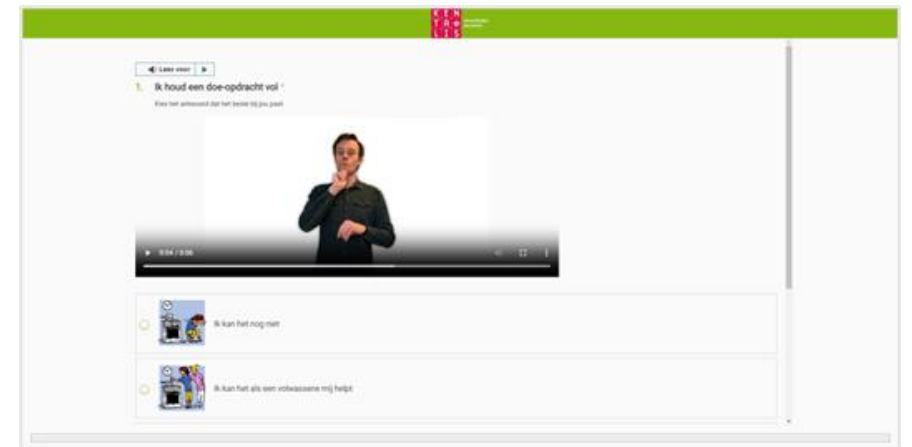
- de sociaal-emotionele en maatschappelijke competenties van leerlingen kan monitoren;
- handvatten geeft voor het aanbod binnen het vso;
- vso-leerlingen inzicht geeft in de eigen competenties.

Autonomie en motivatie

- Vanuit de motivatietheorie blijkt er een sterk verband te bestaan tussen intrinsieke motivatie en autonomie: *Meer autonomie leidt tot een stijging in welbevinden, engagement en de intrinsieke motivatie. Mensen zijn emotioneel positiever ingesteld, hebben meer zelfwaardering, kunnen hun competentie beter inschatten, gedragen zich doortastender, minder controlerend en minder agressief (Deci & Ryan, 1987).*
- **Hoe kunnen we leerlingen meer autonomie geven?**
 - Door het leren expliciet en inzichtelijk te maken.
 - Maak de leerling eigenaar van zijn eigen leerproces.
 - Bepaal samen aan welke doelen de leerling gaat werken, en wat de leerling hiervoor nodig heeft.

1. Er is een overkoepelend instrument ontwikkeld dat sociaal-emotionele en maatschappelijke competenties in kaart brengt en kan volgen (monitoren).
2. Het nieuwe instrument kan een overzicht geven van (en inzicht in) de 8 algemene sociaal-emotionele competenties zoals de SCOL (en andere instrumenten), aangevuld met werkhouding en algemene vaardigheden die passen bij zelfstandig worden & werk/stage activiteiten uitvoeren (maatschappelijke competenties).
3. Het doel is dat de lijst duidelijk en overzichtelijk is voor iedereen die hiermee werkt. Gericht op de doelgroepen binnen het cluster-2 onderwijs.
(Denk aan visualisaties, NGT-filmpjes, taalgebruik).

Visualisaties

1. Er zijn per competentie visualisaties (cartoons) gemaakt van verschillende stappen in de ontwikkeling. Dat zijn de 4 antwoordmogelijkheden.

- ☐ 1. Ik kan het nog niet
- ☐ 2. Ik kan het als een volwassene mij helpt
- ☐ 3. Ik kan het zelfstandig met aanpassingen (+voorbeelden)
- ☐ 4. Ik kan het helemaal zelfstandig

bijvoorbeeld een time timer of een stappenplan

2. De visualisaties (cartoons en foto's) kunnen leerlingen helpen bij het invullen van de lijst/ aangeven waar ze nu staan.

3. De visualisaties kunnen docenten helpen bij het visualiseren van doelen voor de leerling of de klas. Er is een map en een poster gemaakt met alle competenties (= totaalbeeld van competenties die belangrijk zijn voor het vso). Daarmee kunnen bijvoorbeeld doelen gekozen worden waar in een periode aan gewerkt wordt.

De 8 categorieën

De lijst bestaat uit 34 stellingen. Deze zijn verdeeld over 8 categorieën:

1. Taakaanpak
2. Omgaan met moeilijkheden
3. Opkomen voor jezelf
4. Zelfkennis
5. Omgaan met gevoelens en gedrag
6. Afstemmen op personen of omgeving
7. Samenwerken
8. Jezelf positief presenteren aan anderen

Wat is er gedaan?

- In schooljaar 2021-2022 is feedback verzameld en om het instrument verder te ontwikkelen.
 - O.a. 100% vindt de 8 categorieën passend bij het vso
 - Grote behoefte aan digitale afname
- Alle VSO-scholen van Kentalis gebruiken de IKAN (twee afnames).
 - Er zijn Wordbestanden van de vragenlijsten voor docenten en leerlingen
 - leerlingen vullen de lijst in op papier
 - docenten vullen de lijst in via een Excelbestand
 - Er is een powerpoint met alle items en cartoons die 'mee kan lopen' bij het invullen (evt. toelichting door de docent). Ook is er een versie met NGT.
 - Er is een voorbeeldverslag met de 4D cyclus gedeeld
 - De leerlingen hebben een naam bedacht (prijsvraag): 'ik en de ander vragenlijst', afgekort IKAN
- In schooljaar 2022-2023 is de eerste digitale afname gedaan via OIG
 - Er is een handleiding geschreven
 - Resultaten zijn bovenschools geanalyseerd
 - Er is een presentatie aan de IvhO gegeven
 - Er zijn materialen voor in de klas ontwikkeld (poster en map)

Waar staan we nu?

- De lijsten zijn verbeterd in het platform obv feedback (voorbeeld laten zien)
- Er is een leerlingenrapport ontwikkeld
- Het dashboard met resultaten is verbeterd
- De handleiding is uitgebreid; naast achtergrond en gebruikersinformatie o.a. verwerken resultaten en normen

Het dashboard

Afname

Voor welke afname geldt
dit dashboard?

Voorjaar 2023

Percentage norm gehaald

Op basis van docentscore

69 %

Klik voor meer
informatie over dit
dashboard

SELECTEER DE NORM

2,50

DOCENT

AII

LEERLING

AII

KLAS

AII

LEERJAAR

AII

ORGANISATIE

Kentalis Coll...

DOELGROEP

AII

UITSTROOM

AII

CATEGORIE

AII

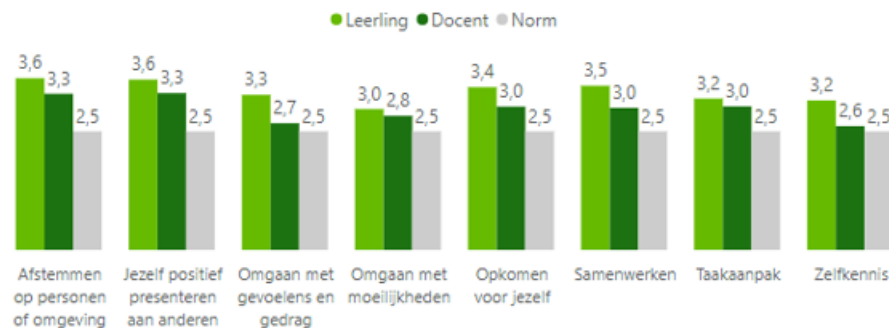
AFNAMEMOMENT

Voorjaar 2023

1. Waar staan onze leerlingen ten opzichte van de docent en de norm?

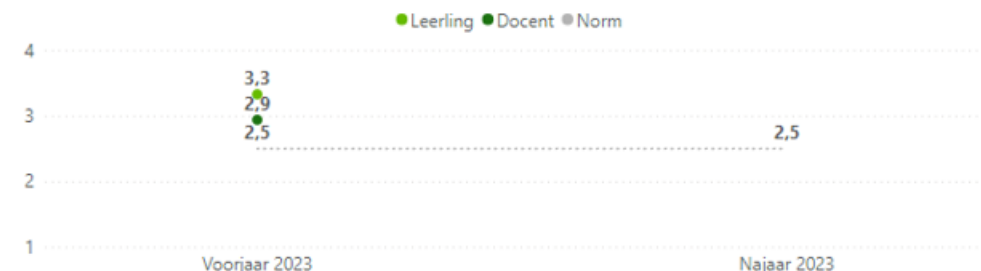
Gemiddelde score van de laatste meting

Categorie	Leerling	Docent	Norm
Taakaanpak	3,19	3,03	2,50
Omgaan met moeilijkheden	2,97	2,83	2,50
Opkomen voor jezelf	3,43	3,02	2,50
Zelfkennis	3,15	2,61	2,50
Omgaan met gevoelens en gedrag	3,27	2,67	2,50
Afstemmen op personen of omgeving	3,62	3,29	2,50
Samenwerken	3,46	3,00	2,50
Jezelf positief presenteren aan anderen	3,59	3,31	2,50

2. Hoe ontwikkelen onze leerlingen zich in de tijd?

Gemiddelde score over alle categorieën of over de categorieën die je hebt geselecteerd

3. Hoe zijn de scores op de onderliggende stellingen van een categorie?

Gemiddelde score van de respondenten op een vraag

Vraag	Leerling	Docent
Ik houd een doe-opdracht vol	3,22	3,21
Ik maak eigen keuzes en durf te vertellen wat ik kies. Ook als anderen iets anders kiezen	3,60	3,07
Ik maak het duidelijk aan leeftijdsgenoten als ik iets niet wil of niet prettig vind	3,40	2,83
Ik stel een vraag als dat nodig is	3,50	3,24
Ik weet wat ik wil leren. Ik stel doelen op en ik werk eraan om die te bereiken	3,17	2,66

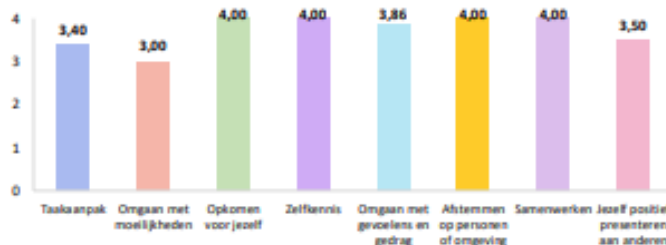
Het leerlingenrapport

Hoi [naam], dit zijn jouw resultaten van de IKANI

Uitleg over de thema's vind je op de volgende pagina. Dit betekenen de scores:

- 1 ik kan het nog niet
- 2 ik kan het als een volwassene mij helpt
- 3 ik kan het zelfstandig met aanpassingen
- 4 ik kan het helemaal zelfstandig

Score per thema

Thema	Score
Taakaanpak	3,40
Omgaan met moeilijkheden	3,00
Opkomen voor jezelf	4,00
Zelfkennis	4,00
Omgaan met gevoelens en gedrag	3,86
Afstemmen op personen of omgeving	4,00
Samenwerken	4,00
Jezelf positief presenteren aan anderen	3,50

Uitleg per thema

Taakaanpak

Dit gaat over beginnen en volhouden van een opdracht en je werk controleren.

Omgaan met moeilijkheden

Dit gaat over rustig doorgaan met je werk, ook bij stress en moeilijke of saaie opdrachten.

Opkomen voor jezelf

Dit gaat over je mening geven, zelfs als anderen iets anders vinden en je grenzen aangeven.

Zelfkennis

Dit gaat over doelen stellen, aangeven wat je sterke en minder sterke kanten zijn, op zoek gaan naar werk en wat jou helpt bij je TOS/slechthorendheid.

Omgaan met gevoelens en gedrag

Dit gaat over praten over je gevoelens/gedrag, omgaan met je gevoelens/gedrag en omgaan met gevoelens van anderen.

Afstemmen op personen en omgeving

Dit gaat over het aanpassen van je gedrag als het nodig is, respecteren van anderen en omgaan met veranderingen.

Samenwerken

Dit gaat over het delen van spullen, feedback geven en krijgen en samen overleggen.

Jezelf positief presenteren aan anderen

Dit gaat over je netjes en vriendelijk gedragen (ook op social media), contact maken en houden met leeftijdsgenoten.

Vragen?

werkgroep coördinator Ellen Luteijn e.luteijn@kentalis.nl